C/2025/492

29.1.2025

P10_TA(2024)0025

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi vahendite kasutuselevõtmine: taotlus EGF/2024/001 BE/Match-Smatch

Euroopa Parlamendi 22. oktoobri 2024. aasta resolutsioon, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi vahendite kasutuselevõtmise kohta (Belgia taotlus – EGF/2024/001 BE/Match-Smatch) (COM(2024)0275 – C10-0101/2024 – 2024/0226(BUD))

(C/2025/492)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2024)0275 – C10-0101/2024),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrust (EL) 2021/691, millega luuakse Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF) koondatud töötajate toetuseks ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1309/2013 ([1]) (edaspidi „EGFi määrus“),

— võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 ([2]), mida on muudetud määrusega (EL, Euratom) 2024/765 ([3]), eriti selle artiklit 8,

— võttes arvesse 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava ([4]), eriti selle punkti 9,

— võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni kirja,

— võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A10-0009/2024),

A. arvestades, et liit on kehtestanud õigusnormid ja loonud eelarvevahendid, et anda lisaabi töötajatele, kes kannatavad maailmakaubanduses toimunud suurte struktuurimuutuste või üleilmse finants- ja majanduskriisi tagajärjel, ning aidata neil tööturule tagasi pöörduda; arvestades, et abi andmiseks makstakse töötajatele ja ettevõtetele, mille heaks nad töötasid, rahalist toetust;

B. arvestades, et Belgia esitas taotluse EGF/2024/001 BE/Match-Smatch, et saada Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist (EGF) rahalist toetust seoses kokku 513 koondamisega ([5]) NACE Revision 2 osa 47 (Jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad) alla kuuluvas majandussektoris Hainaut’ provintsis (BE32), Liège’i provintsis (BE33) ja Namuri provintsis (BE35) seoses 444 koondamisega ajavahemikul 11. detsembrist 2023 kuni 11. aprillini 2024 ning seoses 69 koondamisega enne või pärast võrdlusperioodi;

C. arvestades, et taotlus on seotud võrdlusperioodil 444 töötaja koondamisega, kelle tegevus on Match-Smatchis lõppenud;

D. arvestades, et taotlus puudutab 69 koondatud töötajat, kes on oma tegevuse lõpetanud enne või pärast neljakuulist võrdlusperioodi, kusjuures on võimalik luua selge põhjuslik seos sündmusega, mis põhjustas koondatud töötajate tegevuse lõppemise vaatlusperioodil, nagu on nõutud EGFi määruse artikli 6 teises lõigus;

([1]) ELT L 153, 3.5.2021, lk 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj.
([2]) ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
([3]) Nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2024/765, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).
([4]) ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
([5]) EGFi määruse artikli 3 tähenduses.

E. arvestades, et taotlus põhineb EGFi määruse artikli 4 lõike 2 punkti a kohastel sekkumiskriteeriumidel, milles on seatud tingimuseks, et võrdlusperioodiks oleva nelja kuu jooksul on liikmesriigi ettevõttes pidanud tegevuse lõpetama vähemalt 200 koondatud töötajat, kaasa arvatud töötajad, kelle on koondanud nimetatud ettevõtja tarnijad või tootmisahela järgmise etapi tootjad, ja/või füüsilisest isikust ettevõtjad, kes on oma tegevuse lõpetanud;

F. arvestades, et Belgia toidukaupade jaemüügisektori müügimaht vähenes 2023. aastal märkimisväärselt energia- ja inflatsioonikriisi tõttu ning suurenenud piiriülese ostlemise ja e-kaubanduse tõttu;

G. arvestades, et Match-Smatchi majanduslik olukord oli mitu aastat keeruline ja ettevõte teatas lõpuks 2022. aastal 36,5 miljoni euro suurusest tegevusega seotud brutokahjumist, ning et kahjumi edasise kuhjumise vältimiseks võttis Match-Smatch 2023. aasta septembris vastu Colruyt Groupi pakkumise osta 84-st kauplusest ära 57, mille käigus võeti üle ka nende kaupluste töötajad (1 069 inimest); arvestades, et lisaks läks kaheksa kauplust üle Carrefourile, Delhaize'ile, Intermarchéle ja Delfoodile;

H. arvestades, et selle tulemusena kohaldati kollektiivse koondamise menetlust kokku 513 töötaja suhtes: nende 19 kaupluse 339 töötaja suhtes, kellele ei leitud ostjat, ning Match-Smatchi peakorteri 174 töötaja suhtes;

I. arvestades, et liikmesriigi ja liidu õigusaktides sätestatud nõuded kollektiivse koondamise kohta on täidetud;

J. arvestades, et COVID-19 pandeemia põhjustatud majanduskriis on Belgia tööturul suurendanud nõudlust kvalifitseeritumate töötajate järele, muutes endiste Match-Smatchi töötajate tööturule naasmise raskemaks;

K. arvestades, et EGFi rahalist toetust tuleks peamiselt kasutada aktiivseteks tööturupoliitika meetmeteks ja individuaalseteks teenusteks, mille eesmärk on aidata toetusesaajatel naasta kiiresti inimväärsele ja püsivale tööle oma algsel tegevusalal või muus valdkonnas ning valmistada neid samal ajal ette keskkonnahoidlikuma ja digitaalsema Euroopa majanduse jaoks;

L. arvestades, et mitmeaastase finantsraamistiku muutmisega vähendati EGFi iga-aastast maksimumsummat 186 miljonilt eurolt 30 miljonile eurole (2018. aasta hindades), nagu on sätestatud nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2093 (mida on muudetud määrusega (EL, Euratom) 2024/765) artiklis 8; arvestades, et komisjon peaks EGFi rakendamist tähelepanelikult jälgima ja kõik institutsioonid peaksid võtma kõik vajalikud meetmed tagamaks, et hoolimata sellest kärpest saaksid koondatud töötajad loota EGFi toetuse kaudu liidu solidaarsusele;

1. nõustub komisjoniga, et EGFi määruse artikli 4 lõike 2 punktis a sätestatud tingimused on täidetud ja Belgial on õigus saada nimetatud määruse alusel rahalist toetust summas 2 661 564 eurot ehk 85 % 3 131 252 euro suurusest kogukulust, mis sisaldab individuaalsete teenuste kulusid summas 3 009 752 eurot ning ettevalmistus-, haldus-, teavitamis- ja reklaami- ning kontrolli- ja aruandluskulusid summas 121 500 eurot;

2. märgib, et Belgia ametiasutused esitasid taotluse 3. juunil 2024 ning pärast Belgialt lisateabe saamist viis komisjon taotluse hindamise lõpule 16. septembril 2024 ja andis sellest samal päeval Euroopa Parlamendile teada;

3. märgib, et taotlus puudutab 513 koondatud töötajat, kelle tegevus Match-Smatchis on lõppenud; märgib lisaks, et kokku 365 koondatud töötajat on sihtrühma kuuluvad toetusesaajad ja eeldatakse, et nad osalevad meetmetes;

4. märgib, et Belgia taotles EGFi kaasrahastamist üksnes Valloonias elavate endiste Match-Smatchi töötajate toetamiseks, arvestades olukorda piirkondlikul tööturul (2023. aastal oli töötuse määr 8,2 %) ja kuna üle 70 % koondamistest on koondunud Vallooniasse;

5. märgib, et pooled Match-Smatchi koondatud töötajatest (46 %) on 50-aastased või vanemad, s.t kuuluvad vanuserühma, kellel on rohkem takistusi töö leidmisel, ning et 2023. aasta viimases kvartalis ulatus 20–54-aastaste tööhõive määra (76,8 %) ja üle 55-aastaste vanuserühma tööhõive määra (58,5 %) erinevus riiklikul tasandil 18,3 protsendipunktini ([6]); rõhutab, et neile töötajatele kvalifitseeritud töökohtade leidmiseks vajalik täiend- ja ümberõpe, mis oleks kooskõlas tööturu nõudmistega, kujutab endast seega suurt väljakutset, võttes eelkõige arvesse üheaegselt koondatud inimeste suurt arvu;

6. väljendab heameelt selle üle, et Belgia konsulteeris individuaalsete teenuste kooskõlastatud paketi koostamisel sihtrühma kuuluvate toetusesaajatega, nende esindajate ja sotsiaalpartneritega, et muuta mõjutatud piirkonnad ning tööturg üleüldiselt tulevikus kestlikumaks ja vastupidavamaks;

([6]) Statbel. Emploi et chômage (13. juuni 2024). Chiffres. https://statbel.fgov.be/fr/themes/emploi-formation/marche-du-travail/emploi-et-chomage#figures

7. tuletab meelde, et töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele osutatavad individuaalsed teenused koosnevad järgmistest meetmetest: teabeteenused, kutsenõustamine ja töökohavahetuse toetamine, koolitus, ümberõpe ja kutseõpe, ettevõtlusega alustamise toetus ja ettevõtte loomise toetus ning stiimulid ja toetused;

8. tuletab meelde, et Belgia ametiasutused peavad tagama, et meeste ja naiste võrdõiguslikkus ning soolise perspektiivi integreerimine oleks rakendusperioodi lahutamatu osa ja et neid edendataks kogu rakendamisperioodi jooksul;

9. tuletab meelde, et Belgia ametivõimud peavad tunnustama liidu rahastamise päritolu ja tagama selle nähtavuse ning rõhutama liidu lisandväärtust sekkumisel, pakkudes mitmele sihtrühmale, sealhulgas toetusesaajatele, kohalikele ja piirkondlikele ametiasutustele, sotsiaalpartneritele, meediale ja üldsusele sidusat, tõhusat ja sihipärast teavet.

10. väljendab heameelt asjaolu üle, et eesmärgiga valmistada ette usaldusväärne kohandatud meetmete pakett, et toetada Match-Smatchi töötajate pingutusi tööle naasmisel, kohtusid Valloonia piirkondlik tööhõive- ja kutseõppeteenistus (Le Forem), ametiühingud (FGTB ja CSC) ning teised partnerid 2024. aastal mitmel korral, et paremini mõista töötajate ümberõppevajadusi, et konsulteerida ka sotsiaalnõustajatega, kes kohtusid töötajatega pärast nende koondamist, ning et nende kohtumiste tulemusel koostati EGFi meetmete kooskõlastatud pakett, mis on kooskõlas EGFi määruse artikli 7 lõikega 4;

11. väljendab heameelt ringmajanduse ja ressursside tõhusa kasutamise mooduli lisamise üle, mis töötati välja endiste Swissporti töötajate jaoks (EGF/2020/005 BE/Swissport) piirkondliku tööhõive- ja kutseõppeteenistuse (Forem) standardkoolituspakkumise raames, mida kaasrahastatakse Euroopa Sotsiaalfond+-ist (ESF+); kordab sellega seoses, et liidul peaks olema oluline roll kahekordseks ümberkujundamiseks vajalike kvalifikatsioonide pakkumisel; toetab kindlalt seda, et ka aastate 2021–2027 mitmeaastase finantsraamistiku perioodil väljendatakse EGFi kaudu solidaarsust kõigi asjassepuutuvate inimestega ning et põhitähelepanu on jätkuvalt mõjul, mida restruktureerimine töötajatele avaldab; nõuab, et tulevaste taotluste puhul oleks tagatud poliitika maksimaalne sidusus;

12. on seisukohal, et liidul on sotsiaalne kohustus anda koondatud töötajatele vajalik kvalifikatsioon liidu tööstuse ja majanduse digi- ja rohepöördeks, mis mõjutab ka tööturgu; nõuab seetõttu, et erilist tähelepanu pööratakse kvalifitseeritud ja asjakohasele haridusele, sealhulgas kutseõppele;

13. märgib, et Belgia hakkas sihtrühma kuuluvatele toetusesaajatele individuaalseid teenuseid osutama 1. jaanuaril 2024 ja seega on meetmetega seotud kulud kõlblikud EGFi rahalise toetuse saamiseks alates 1. jaanuarist 2024 kuni 24 kuu möödumiseni rahastamisotsuse jõustumise kuupäevast;

14. märgib, et Belgia hakkas EGFi rakendamisega seotud halduskulusid kandma 22. septembril 2023 ning seega on ettevalmistus-, haldus-, teavitamis- ja reklaami- ning kontrolli- ja aruandluskulud EGFi rahalise toetuse jaoks rahastamiskõlblikud alates 22. septembrist 2023 kuni 31 kuu möödumiseni rahastamisotsuse jõustumise kuupäevast;

15. rõhutab, et Belgia ametiasutused on kinnitanud, et toetuskõlblikele meetmetele ei anta toetust muudest liidu fondidest ega rahastamisvahenditest ning kavandatavatele meetmetele juurdepääsul ja nende rakendamisel järgitakse võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtet;

16. kordab, et selleks, et EGFi toetus oleks täissummas täiendava iseloomuga, ei tohi see asendada meetmeid, mida äriühingud peavad võtma liikmesriigi õiguse ja kollektiivlepingute kohaselt, ega koondatud töötajatele mõeldud hüvitisi ega nende õigusi; tuletab meelde, et EGFist toetust taotlevad liikmesriigid peavad tagama, et liikmesriigi ja liidu õigusaktides sätestatud nõuded kollektiivse koondamise kohta on täidetud ning et asjaomane ettevõte on kandnud oma töötajate eest nõuetekohaselt hoolt;

17. kiidab käesolevale resolutsioonile lisatud otsuse heaks;

18. teeb presidendile ülesandeks kirjutada koos nõukogu eesistujaga otsusele alla ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;

19. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon koos selle lisaga nõukogule ja komisjonile.

LISA

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi vahendite kasutuselevõtmise kohta (Belgia taotlus – EGF/2024/001 BE/Match-Smatch)

(Käesoleva lisa teksti siinkohal ei avaldata, kuna see kattub lõpliku õigusaktiga, st otsusega (EL) 2024/2854).